

Nf 21
Nf 21

PRORECTOR
ACADEMIÆ FRIDERICIANÆ
GEORGIUS ERNESTUS
STAHL,

MED. D. EJUSDEMQUE ET RERUM
NATURAL. PROF. PUBL. ORDIN. ATQUE
ACAD. NAT. CUR. COLLEGA,

una cum

PROFESSORIBUS RELIQUIS
CIVES ACADEMICOS

AD

FERIAS NATALITIAS,

pie celebrandas,

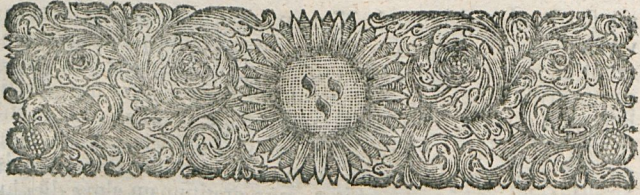
OMNES AC SINGULOS
decenter hortatur. e.

PROFESSOR
ACADEMIAE FRIDERICIANAE
GEORGII ERNESTI
STAHL
MEDII PRIMUM ET RERUM
NATURALIUM PROPRIETATUM
ACADEMIAE CURIAE COLLEGI
PROFESSORIBUS RELIQUIS
CIVES ACADEMICOS
AD
PRIVILEGIUM NATALITIAS

OMNES AC SINGULOS

Luxit rursus illa dies, qua per totam Ecclesiam resonat suavissimum illud Apostoli effatum: ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σωτηρία πάντων ἀνθρώπων, κενόσωσα ἡμᾶς, affulsit gratia Dei, salu-
tiferā illa, omnibus hominibus, nos erudiens, ut impietate mundanisque cupiditatibus abnegatis, sobrie, & iuste, & pie vivamus in presenti seculo. Tit. II.

11. 12. Non jucunda minus, quam gravis, hæc Apostoli vox est. Jucunditatem efficit gratiæ, quam prædicat, magnitudo; gravitatem ipsa scopi, quem magna hæc gratia intendit, gravitas. Et quidni jucunda & suavissima esset res, quam ipsa nominis sui suavitas commendat? Quid enim ipso GRATIÆ nomine esse potest gratius, quid salutaris? Est quidem DEI, gratiæ fontis, nomen nomine hoc multo augustius; neque minus prærogativæ habet REGIS appellatio, præea, quam is præstat, gratia. Sed neque Rex aliquis hujus mundi, neque Deus ipse, nobis gratus est & acceptus, nisi sub gratiæ nomine consideratus. Terret, non recreat, omnis majestas, siue Dei, siue magni Regis: gratia autem utriusque majestatem amoenissima & amabili representat facie. Dei majestas infinita quantum superat illam majestatis umbram, qua hujus mundi Principes coruscant; tanto major gratiæ diuinæ præ humana est excellentia. Neque obscura hæc hujus excellentiæ notatio in verbis Pauli. Vocat enim hanc gratiam σωτηριον, salutarem, respiciens ad ipsum σωτηρα, ad Salvatorem optatum maximum, Jesum Christum, omnis σωτηριᾶς fontem. Ex quo ut omnes hauriant χάρις ἀπὸ χάριτος, gratium pro gratia,

ia, seu donā gratiæ cumulatiſſima, patefacta ejus uniuersalitas in-
uitat; ſiquidem *omnibus* in uniuerſum mortalibus deſtinata para-
taque eſt gratia. Quod ut agnoſcatur, ipſa *illuceſcit* illis, qui in
peccatorum tenebris hærent, iis lucem offerens, & cum luce li-
bertatem ſpiritus. Videmus ergo, ſummæ ſuauiſſimæ vocem eſſe
in aſſerto Paulino. Quis enim abhorreſcet gratiam, eamque ſalu-
tarem? quis, quod omnibus patet, non etiam ipſe adiret? quis,
in tenebrarum horrore poſitus, non gratiſſimam almæ dei lu-
cem admitteret?

Sed non minus *grauitatis* continet hoc Apoſtoli oraculum
in ſcopo ſuo, quem pro indole ſua, itidem grauiffima, intendit.
Hæc enim eſt *παιδευσα*, *paedeutica*, nos *caſtigans* ſeu *corripiens*,
& *erudiens*. Utramque hanc notionem una iſta voce exprimi,
rei ipſius ratio nos dubitare haud ſinit. Nam gratia diſciplinam
exercet, nos edocetura. Jam vero vix vlla unquam humana diſci-
plina locum habuit, in qua inſtitutioni non interdum ſaltem jun-
genda fuerit correptio. Utrumque eo magis conjungit gratiæ
diſciplina, quo minus alterutrò carere poteſt corruptiſſimus ani-
mæ noſtræ ſtatuſ. Etenim non ſolum omni veræ ſapientiæ, pie-
tatis ac virtutum habitu penitus deſtituti ſumus, ſed etiam tene-
bris horrendis, vitiorumque amori ac miſeriis ſummis, lubenter
inhærere ſolemus, & quidem jam ſubinde moniti conuiſctique.
Quales quando in diſciplinam ſuam Dei recipit gratia, non pot-
eſt non *erudiendi initium* facere a *caſtigatione*, eamque idem-
dem repetere; immo, quando inſtituenti ducentique morem ge-
rere detrectamus, eandem etiam acueri, ut, contumacia miſſa, ac
torpore excuſſo, promti atque aſſidui a magiſtræ hujus nutu pen-
deamus. Hic vero quo tendat, aut quid imperet, obſcurum
haud eſt. Solidam *μετανοια* noſtrique *μεταβολή*, neceſſa-
riam *mentis noſtræ mutationem* ſeu *transformationem*, eſſagitat,
eandem, nobis haud renitentibus, ipſa eſſetura. Et hæc exiſtit,
ſi, vt ſupra citata Apoſtoli verba habent, *impietate*, *das ungodtl.*
Wesen abnegata, *prauisque hujus ſæculi cupiditatibus* ſprectis
ac reſrenatis, viuamus *σωφρονας*, *κατανοίας*, *κατανοίας*, *ſobrie-*
ratis ſeu temperantiæ, *juſtitia ac pietatis* itudio deditiſſimi.
Hæc gratiæ erudientis indoles, hic ejus ſcopus fructusque eſt ſa-
luberrimus! Hæc ſunt criteria, evangelicæ confeſſionis nomine
dignā!

digna! Hic transitus e potestate Satanæ ac tenebrarum, in Christi regnum, lucisque confortium! Sic tandem itur ad astra, aut potius ad beatas *vere eruditorum*, quales hoc sensu soli sancti sunt, sedes! Ex hac scopi consideratione per se innotescit, quam foedus iste error sit, qui gratiam *σωτηριον* cum vitæ *ἀσωτία*, Christum cum Beliale, & cum luce tenebras, aut justitiæ speciem cum injustitiæ studio conjungit; aut veri rectique etiam specie omni deposita, in omnem impietatem solutus, Christum ejusque Euangelium afficit ignominia, nec tamen erubescit de ejus nomine vocari, aut aliquam in ipsius merito fiduciam (quæ vesana potius est temeritas) collocare. Nesciunt hoc Euangelium, cujus centrum est in peccatorum patrocinio, sacræ literæ. Nescit Christum cum Apostolis; immo potius & ipse & per hocce grauissime detestatur. Pauli vocem modo audiuimus. Non aliam ille, nisi quæ castiget & erudiat, bellumque voluptatibus indicat, nouit ac commendat gratiam, nobis salutarem. Non adstructum, sed destructum, venit Christus opera diaboli, peccata, conscientiam vastantia; ut perhibet Johannes Ep. I. c. III, 8. Hic fuit scopus *ἐν σαρκὶ ὄντας*, natiuitatis, & quæ eam infecuta est, redemptionis Jesu Christi. Universum peccati statum, adeoque non minus dominatum, quam reatum ejus, impugnat gratia, utrumque expugnatura, si admittatur. Non nisi hoc ordine fit *σωτηριον*, seu *salutifera*. Nec per rerum naturam summe contraria hæc coalescere possunt, *σωτηρία* & *ἀσωτία*. Quo quis *ἀσωτίας* suæ manet retinentior, eo a salute ejusque auctore permanet alienior, certo certius aeternum periturus.

Hæc quorsum pertineant, *Cives Academici*, vobis procul dubio in promptu est colligere. Vobis ipsis hæc dicuntur, quæ ut dicantur, præsentis festi ratio postulat. Celebramus enim illud festum, quo, *Σωτήρ*, ipse *Saluator*, & in ipso *χαρις σωτηριος, salutifera gratia*, jam dudum uniuerso mundo illuxit, & in eo omnibus in hunc usque diem illucescit, seu splendorem suum salutiferum offert, unumquemque e tenebris ad lucem productura. Utinam vero nobis non reperendum esset cum gemitu illud Joannis c. I, v. 11. *Venit in sua, & sui ipsum non receperunt*. Item c. III, v. 19. *Lux quidem venit in mundum, sed homines dilexerunt tenebras magis, quam lucem; erant enim opera ipsorum mala*.

Quæ quantopere in vos, in vestrum statum, à luce alienum, vestraque tenebrarum opera, conveniant, tristis experientia testatur, neque vos ipsi ignoratis. Non quidem diffitemur, esse in cœtu vestro frequentissimo bene multos lucis filios; esse in omnium Facultatùm scholis, qui nec Christi, ejusque gratiæ erudientis, disciplinam detrectent, ita ab ore nostro pendentes, ut simul Christi, Doctoris optimi maximi, justà capestant, abnegataque impietate pietatis studio operam suam navent; saltem ab eodem propius absint, seu non abhorreant, gratiæ ac lucis spiritualis usuram subinde fidelium; admitturi. Et hi uti Dei sunt aut erunt deliciæ, patriæque & Ecclesiæ spes, sic nostrum sunt eruntque gaudium, nostrum in subeundis laboribus calcar, nostra futuri corona die illo *ἐπιφάνειας* magno.

Verum enim vero plurimorum longe alia est ratio. Non dicemus nunc de iis, quibus præter externam honestatis speciem nihil inest, quod immortalem animam e gratiæ principio ac disciplina deceat ornetque. Sunt, proh dolor! inter vos, *οἱ ἄστροι* ciues, qui non tantum sine Deo & gratia, sed etiam sine ratione in diem viuunt, ne quidem naturam, qua cultior est ac honestior, ducem secuti. Sunt, quibus summi Numinis contemptus in animo, ore, totaque vita; quibus, quo quid est depravatus & petulantius, immo turpius, eo videtur rectius aut licentius; qui vernantis ætatis tempus, quo nihil pretiosius, sumtusque parentum, disperdunt; qui literarum studia, quorum causa huc missi sunt, negligunt, saltem ita tractant, ut impietate potius, quam doctrinis proficiant; qui e disciplina paterna ac institutione scholastica cum crudis studiis longe crudiores huc attulerunt animum, moresque effœminatos ac corruptissimos, aliorum noxiæ ac pestes; qui popinas, inhonestaque loca frequentius, certe avidius, salutant, quam præceptorum suorum scholas; qui nugatorem scenicum audire mallent cum risu procaci, quam gravem doctorem cum attentione seria; qui lasciuunt, & animum & corpus foeda infamique libidine polluentes ac destruentes; qui, quando alii dormiunt, immo rursus ad matutina studia surgunt, omni etiam humanitate exuta adhuc colludunt, potant, vociferantur, & per plateas grassando ac insanando boant, reboantque, immo & digladiantur, brutis, quam hominibus, sapientiæ studio.

studioſis, ſimiliores; qui, dum divina jura conculcant, bonas ſuperiorum leges pro re habent leuicula; qui templa ad audiendum verbum Dei aut non intrant, aut ad eadem non niſi ſpectatum veniunt, aut ut ſpectentur: non ſolum ſummi Numinis publicique cultus, ſed externi etiam decori, contemptores proterui, ea, quæ in corde latent, vel linguæ petulantia ſtrepituque, vel precaci excuſu, omnium oculis exponentes. Longa eſt multorum impietas, indigniſſima licentia, intolerabilis *ἀσώτεια*, quæ majori etiam legum ſeueritate refrenanda eſſet. Nec eſt, quod publica hæc objectatio vobis videatur immerita: juſtus eſt zelus! juſtus dolor! juſtiſſimæ querelæ! Cur non ſcribamus publice, quod ſubinde coacti publice dicimus, & vos, qui tales eſtis, publice ſacilitate haud erubescitis? Nec ignotæ ſunt cauſæ nouæ, quæ hunc indignationis affectum ciuerunt. Par hominum deplorandum eſt, quod præ ceteris haud ita pridem Academiam noſtram dedecorauit, nobisque has exprimit, immo extorquet, querelas. O quanta miſeria, quanta jactura, quanta perniciēs, corpore & animo, & ſimul perire! Alter alterum gladio ad locum ſuum demiſit! O veſaniam, ac diritatem, etiam belluina feritate immaniorem! O non miſerum minus, quam infanum profugum illum ac vagabundum, nec conſcientiæ ſtimulos (quibus tanquam furis iſtum exagitari, quis negabit?) neque *ἐκδίκων* omnipreſentis Dei *ἄμα*, manusque ejus ultrices, unquam auſugiturum! Carnificem fugit, ut Deum vindicem eo certius inueniat! Sic qui Deum deſerit, ab ipſo juſte deſertus, ſuoque furori relictus, tandem aliquando juſtiſſimas ſuæ impietatis ſuorumque flagitiorum pœnas dat. Sero olim ſapiebant Phryges: hodie eheul ne ſero quidem multi ſtudioſorum, & mature & ſero deſipientes. Sed quid hæc ad nos, ad nos reliquos, qui trucidauimus neminem, ab hujuſ parricidii culpa immunes? Hæc fortaiſſe tacita eſt multorum objectio. Sane per omnem modum hæc multum ad vos! ad vos, quorum indolem corruptiſſimam, moresque propudioſos modo delineauimus! ad vos omnium ordinum ac facultatum ſtudioſos degeneres! Multi enim iſtis duobus, ſi vite *ἀντιβία* ſpectemus, nihil ſunt meliores, quidam fortaiſſe etiam deteriores. Veſtram ipſorum conſcientiam appellamus! Vos veſtrimer iudices conſtituimus. Teſtibus quid opus eſt, ubi reatus eſt manifeſtus?

flus? Vestros lasciuientium quot mores actusque, tot testes habetis, omni exceptione maiores, qui vobis quidquam negaturis aut extenuaturis contradicendo in faciem respondent. Quod quidam a cæde hæcenus abfuerint, averruncanti summo numini est acceptum ferendum, non ipsorum moderationi, quæ potius nulla, certe exigua fuit. Quid? quod *ἀσώτιας* species sic, libidine infami, turpique *ἀσώτια* ingens Dei donum, corporis sanitatem, destruere, ut de nece animarum hic nihil dicamus. Utinam deessent, qui, aliorum animas aliquando per Verbum Dei servaturi, non suas ipsorum nefarie occiderent, aliarum etiam, quantum ex ipsis, latrones futuri; immemores, non minus, immo multo adhuc magis, ab animarum, quam corporum, cæde manare sanguinem, feuerissimæ vindictæ postulatorem, secundum illud Dei fulmen, Ezechielis ore quod intonat: *Sanguinem, sanguinem ipsorum de manu tua!* Quis non cum horrore recordatur ferocissimos istorum ausus, qui ne post tragicum quidem casum ad exitum humanitatem redierunt, legum ac disciplinæ contemtores efferi. Sed nescitis, quid serus vesper vehat. Dissoluti mores feueriorum legum causæ erunt. Nec enim feret Fridericianna nostra ejusmodi dedecora. Abeant illi, quocumque velint, certe nullum in lectionibus nostris impietatis & *ἀσώτιας* suæ pabulum inventuri. Liberabimus animam nostram; dicemus porro, quod verum, quod justum, quod salutare, & ab ea, qua pasci solet mala mens, levitate, alienum est. Qui blandum sapientiæ & salutaris gratiæ jugum detrectaverit, habeat sibi, suæ ipsius vel fortunæ vel infortunii potius faber. *Uti enim quisq; sementem fecerit, ita & metet*, sero tandem exelurus, quod sibi ipsi intriverit.

Interea vero, ipsius Dei *παγκόσμιαν* imitati, instamus rogando, obtestando, monendo, cohortando. Agnoscite, o nostri, vestram rem, vestramque salutem agi. Audite nos, ut etiam Deus vos audiat. Redite cum Deo in gratiam; in gratiam, saluteram illam, quæ in Christo illuxit, & uti nunquam non, sic præcipue hæc diebus festis, Christo nato sacris, per universam Ecclesiam solenniter resonat. Percepistis supra, quanta sit hujus gratiæ magnitudo, quanta scopi, quem intendit, gravitas & sanctitas. Pandite, quaesumus, corda pullanti gratiæ! pandite fores, ut intret Dominus Zebaoth, summa verendus majestare! ut intret per gratiæ pædiam; ut corda vestra sibi paret in hospitium, repurganda ab impietate & effrenibus hujus mundi cupiditatibus. O beatos illos, qui hoc festum ita transigunt, ut cum præcipitis anni sine simul peccandi faciant finem, disturi ex vero: *Vetera præterierunt, ecce nova, facta sunt omnia!*

P. P. in Fridericianna Academia ipsis feriis Nat. Domini c1810cc X.

Litteris Chr. Henckelii, Acad. Typ.

Ja 3070 ✓

(1)
Nur für den Lesesaal!

ULB Halle

3

001 874 462

sb

VD 78

WMB

Int.

5

PRORECTOR
ACADEMIÆ FRIDERICIANÆ
GEORGIUS ERNESTUS
STAHL,
MED. D. EJUSDEMQUE ET RERUM
NATURAL. PROF. PUBL. ORDIN. ATQUE
ACAD. NAT. CUR. COLLEGA,
una cum
PROFESSORIBUS RELIQUIS
CIVES ACADEMICOS
AD
FERIAS NATALITIAS,
pie celebrandas,
OMNES AC SINGULOS
decenter hortatur. e.